

SVENS BIBELOVERSIGT - EZRAS BOG

Bogens hvem, hvad, hvor:

Beretningen i Ezras Bog er en direkte fortsættelse af Krønikebøgerne, som også fortsætter i Nehemias' Bog. Den dækker den historiske periode efter eksilet og beskriver jødernes tilbagevenden til Jerusalem.

Bogen danner en serie sammen med Krønikebøgerne og Nehemias bog, og den er en præsts beskrivelse af Israel efter hjemkomsten fra Babylon.

Forfatter:

Ifølge jødisk tradition er præsten Ezra forfatteren (Se note om forfatter fra 1+2 Krønikebog). Ved brug af forskellige kilder (fx jødiske navnelister kap. 2,8,10; persiske dokumenter kap. 4,5-6,7; og personlige beretninger kap. 8-9) har han sammensat en historisk beretning, der dækker en periode på ca. 100 år.

Ezra var af præsteslægt og tilmed en skriftlærd (7:1,6,10-11; Neh 8:1,5,8).

I jødisk tradition berømmes han for at have samlet GT skrifter til den kanon, vi kender i dag og desuden for at have indført synagogeordningen. Han repræsenterer overgangen fra Israels profetiske tidsalder til perioden, hvor skrift-tolkning kom i højsæde, altså tiden mellem Gammel og Ny Testamente.

Tidspunkt:

Bogen dækker perioden fra år 538 og til 457 f.Kr. Den blev sandsynligvis skrevet efter Nehemias' bog, omkring 430 f.Kr., dvs. i tiden efter den tredje bibelske tilbagevenden af jøder fra Babylon.

Motiv:

Bogen er skrevet til de jøder, der kom tilbage fra eksilet i Babylon for at genopbygge og udvikle et nyt israelitisk samfund, dog under herredømmet af det persiske storrige.

Formålet var at give de hjemvendte troen på, at de stadig var Guds udvalgte folk samt arvinger til løfterne og Guds redskaber i verden.

Men skulle dette fortsat være sandt, var det afgørende, at de genindførte sand israelitisk gudsdyrkelse og bevarede troen ren og kompromisløs. Ellers ville vidnesbyrdet om Gud gå tabt, og Israel ville uddø.

Bogens opbygning:

- Ezra 1-6. Den første hjemvendelse og templets genopbygning:**
- 1:1-11 Kyros' frigørelseserklæring og den første hjemvendelse
- 2:1-70 Navne- og materialelisten over de første hjemvendte
- 3:1-13 Gudsdyrkelsen genoptages på Jerusalems tempelruiner
- 4:1-24 Samaritanernes opposition mod jødernes nye begyndelse
- 5:1-6:23 Genopbygningen af templet føres til ende efter udfordring og inspiration fra profeterne Haggaj og Zakarias.
- Ezra 7-10. Hjemvendelsen under Ezra og åndelig reformation:**
- 7:1-28 Ezras mission, der havde til formål at sikre genopbygningen af et sandt jødisk samfund i Jerusalem
- 8:1-36 Ezras lange (4 mdr., 1500 km), farlige rejse til Jerusalem
- 9:1-10:44 Ezras reform af et samfund på grænsen til opløsning

Bogens indhold:

Bogen beskriver, hvordan Israel overlevede 70 års eksil i Babylon og endnu en gang formåede, som folk, at udvandre fra fangenskab og genoptage Guds arbejde i det forjættede land.

Mange af Israels nabofolk (filistre, moabitter, edomitter) overlevede ikke det persiske rige som selvstændige folkegrupper. Bogen fortæller om to jødiske udvandring fra Babylon, først en stor under kong Davids efterkommer Zerubbabel (ca.50.000 mennesker, måske 2½ % af Israels befolkning), og derefter en mindre (ca.1800 mennesker) under præsten og bibeltolkeren Ezra.

I. Første udvandring under Sheshbazzar og Zerubbabel, 536-515 f.Kr.; Ezra kap.1-6.

En åndelig rest, taget fra alle Israels stammer, brød op fra Babylons velstand for at opfylde Persiens storkonges opfordring om at genindføre israelitisk gudsdyrkelse i Jerusalem.

Genopbygningen begynder på ruinerne af Salomos tempel. Indledningsvis prioriteres alteret, så offer-tjenesten kan begynde. Derefter lægges grunden til selve templet. Jødernes aktion provokerede samaritanerne, og de tvang arbejdet på templet i stå i over

10 år. Først da profeterne Haggaj og Zakarias udfordrede den jødiske rest, blev tempelbygningen genoptaget og fuldført.

II. Anden udvandring under Ezra, 457-432 f. Kr.; Ezr. 7-10.

Efter en periode på 60 år bliver præsten Ezra sendt til Jerusalem for at styrke det jødiske samfunds retssystem og åndelige liv (7:14,25).

I perioden mellem de to udvandring har jøderne på mirakuløs vis undgået et altomfattende folkemord (se Esters bog).

I Jerusalem bliver Ezra konfronteret med en anden trussel, der er ved at tilintetgøre Israel. Mange af Jerusalems jødiske mænd har forstødt deres jødiske hustruer og indgået ægteskaber med vantro partnere (kap. 9-10; Mal 2:10-16).

Dette åndelige kompromis med hedenskab kan føre til, at Guds udvalgte slægt, håbet på Messias og det sande kendskab til Gud helt forsvinder fra verden. Ezras første opgave bliver derfor at lede folket til omvendelse, og derefter må han opløse disse åndeligt kompromitterende samfundsbånd.

Bogens temaer:

Bogens overordnede tema er at vise, hvordan mennesker efter en periode af frafald og synd igen kan få et nyt forhold til Gud. Bogen fortæller også, at frafald kan hærgne hver generation af troende.

Åndelig fornyelse er afhængig af, at Guds Ånd vækker den troende til nyt liv (1:5).

Trangen efter at leve med Gud og tjene hans store sag kan blive så stærk, at den troende villigt tilside-sætter magelighed for at indfinde sig med farer og meget små kår (3:12).

En sådan fornyelse begynder altid inde i den troendes hjerte, for derefter at sprede sig til resten af livet (først alter 3:3, derefter hele templet 3:10; 5:2; 6:15).

Åndelig fornyelse er dybest set at leve i overensstemmelse med Guds vilje (2 Kor 10:3-6)

Åndelig fornyelse har ikke blot en effekt på de troende, den vækker også modstand imod Gud hos dem, der ikke tilhører ham. Modstanden kan komme til udtryk på forskellige måder.

Den kan udtrykkes under dække af pæn diplomatisk tolerance og tilbud om samarbejde (4:2), eller den kan være direkte konfronterende (4:4-6,23).

Men modstandens mål er at udrydde eller i det mindste at tilsløre åbenbaringen af Gud (Matt 13:19-23; Joh 10:10; Åb 12.1-5). For lykkes det, går ægte gudsdyrkelse i opløsning.

Et vedvarende pres fra modstandere kan føre den troende til enten at opgive (4:24) eller gå på kompromis (9:1-2). Hvis dette får lov til at ske, går menighedens arbejde i stå.

Guds kærlighed til mennesker er så stærk, at han altid søger at vække de troende til live, så de kan fortsætte deres arbejde som Guds folk i verden (5:1-2; 6:14-15).

Gud bruger forkyndelsen af sit profetiske ord til at nå sit folk. Hans Ord formår at afsløre vantro og kompromiser, men på samme tid indgyder det til lydighed og mod til at stå imod verdens modstand (2 Tim 3:12; Hebr 4:12-13).

Samaritanerne tilbød jøderne i Jerusalem en blandingsreligion af jødedom og hedenskab (2 Kong 17:24-34; Ezra 4:2-3; 9:10-13).

Denne religion stod for en forvrænget åbenbaring af Gud og indførte en korrupt gudsdyrkelse. Havde jøderne taget den til sig, ville Guds frelses-evangelium være tilintetgjort.

Reformatorer er mennesker, som Gud sætter sin hånd på (7:6,9,28).

Derudover er deres karakter og livsførelse i overensstemmelse med det troens budskab de forkynner (7:10).

Deres åndelige myndighed bygger på Bibelens skrifter (7:6,12,21), og de forstår at forkynde Ordet for deres tilhørere på en praktisk og anvendelig måde (7:25, Neh 8:5,8).

Et menneske, hvis liv er blevet reformeret, er villig til at gøre op med synd og underlægge sig Guds retfærdige vilje, også når det koster dyrt (9:3-10:12).

En sådan hengiven tro kendetegnes af dyb, ubesmittet åndelig glæde (3:11-13; 6:22).

Guds suverænitet kommer til udtryk på flere forskellige måder i Ezras bog. For det første var jødernes tilbagevenden til deres land en tydelig opfyldelse af Guds forudbestemte plan, ligesom eksilet var en direkte konsekvens af hans dom (5 Mos 28).

Igennem eksilet tvang Gud landet til at få den "sabatshvile", som han havde pålagt sit folk at holde som et symbol på deres tro på ham (3 Mos 25, 2 Krøn 36:21).

Gud styrede også begivenhederne i selve eksilperioden. Selvom han tillod at flere forskellige folkeslag blev flyttet til de nordlige stammers område, sikrede han, at Juda forblev relativt folketomt, så det var klar til igen at blive befolket af jøderne.

For det tredje stadfæster Esajas' og Jeremias' forudsigelser hhv. 170 og 70 år før jødernes tilbagevendelse fra eksilet, at det var Gud, der fik perserkongen Kyros til at lade jøderne vende tilbage til Jerusalem (1:1-4, se Es 44:26-45:13; Jer 25:11-14; 29:10).

Selvom Gud suverænt overstyrer alle begivenhederne, gør han det igennem naturlige hændelser. Han lod troende jøder, såsom Daniel, Ester, Mordokaj, Ezra og Nehemias få indflydelsesrige poster og brugte disse mennesker til at påvirke de hedenske storkonger. Forskellige eksempler på bøn:

Lovprisning: 3:10-13; 7:27-28.

Bøn: 8:21-23.

Bodsbøn: 9:3-15.

Baggrundsinformation:

Ezras meget radikale indgriben over for de jøder, der havde indgået ægteskab med fremmede kvinder (kap. 9-10), virker skræmmende og forargeligt på den moderne læser.

Men situationen er ikke blevet opfattet nær så anstødeligt på Ezras tid (se fx 1 Sam 25:44). Det skyldes, at ægteskab i GT-periode blev opfattet mere som et slægtsanliggende end et personligt kærlighedsforhold mellem mand og kvinde.

Kærlighed mellem mand og hustru forventedes ikke at være en årsag til at indgå ægteskab, men derimod noget, der udviklede sig som en følge af det. Ezras holdning og handling (9:2;14) skal heller ikke ses som et forsøg på at indføre en racistisk apartheid hos jøderne, for Israel havde altid taget imod hedninger, der sluttede sig til tro på og dyrkelse af den sande Gud - også på Ezras egen tid (se 6:21).

Ezras reaktion skal mere ses som et desperat forsøg på at værne om den spæde opbygning af det jødiske samfund. Uden jødedommens åndelige eksklusivitet ville bibelsk gudsyndyrkelse og jødernes integritet og identitet som Guds udvalgte folk gå i opløsning.

Det, der motiverede Ezras drastiske skridt, var troløshedens alvor (bemærk Ezras stærke reaktion 9:3-4) samt lydighed over for Moseloven (2 Mos 34:14-16; 3 Mos 18:24-25; 5 Mos 7:1-4; 20:16-18). Hvad angår ægteskabet, sker der en udvikling i NT.

NT vægter individet mere end gruppen og familien mere end folket, og den ikke-troende ægtefælle regnes ikke som åndelig uren og må derfor ikke fraskilles på grund af manglende kristen tro (1 Kor 7:12-16; 1 Pet 3:1-4).

I perioden efter Ezra og i tiden mellem de to testamenter ophører den profetiske periode. Profeterne havde både tolket loven og formidlet Guds åbenbaring til sit folk, og den efterfølgende tid er kendetegnet som de skriftlærdes periode.

Her blev der lagt vægt på tolkning af skrifterne, men der kom ingen ny åbenbaring. I denne periode bliver GT kanoniseret, og jødernes skriftlærde begynder at skrive kommentarer til de bibelske bøger samt opbygge en mere systematisk teologisk lære.

I denne tid blev der oprettet synagoger, hvor skrifterne bliver oplæst, forkyndt og studeret, en gudstjeneste-form der blev overført til den kristne kirke.

Bogens sammenhæng med resten af Bibelen:

Bogen hænger tæt sammen med Krønikebøgerne (se 2 Kr 36:22-23 og Ezra 1:1-4) og Nehemias' Bog (se Neh. kap. 8).

Ezra og Nehemias blev udgivet som én bog i septuaginta (den græsk jødiske bibel) under titlen Esdras B. Esters Bog hører også til denne persiske periode af GT-historie og dennes handling foregår i de 60 år, der adskiller Ezr kap. 5 og 6.

Den apokryfiske bog 1 Esdras gengiver beretninger fra Krønikebøgerne, Ezra og Nehemias' Bog; men har nogle fejlagtige historiske sammenblandinger og historier der må kendetegnes som eventyr.

Ezras Bog både citerer og henviser til flere forskellige GT bøger (Mosebøgerne, Krønikebøgerne, Salmernes bog), men bliver ikke refereret direkte til i NT.

Udvandring fra fangenskab både åndeligt og moralsk er et af Bibelens vigtigste temaer (2 Mos 12:35f; Es 35:10; 40:1-20; 42:16; 48:20; 51:2; Luk 9:31; 2 Kor 6:14-18; Hebr 12:1-3; 13:13; Åb 18:4-5).

Beskrivelserne i Ezras Bog af de to udvandring indeholder bevidst udtryk, der skal få læseren til at sammenligne udvandringen fra Egypten under Moses med de to i Ezras Bog (fx 1:6; 2 Mos 3:21-22; 12:35-36) og (7:9; 8:31; 2 Mos 12:1-2). Det bygger alene på Guds nåde (9:13-10:4).

Ezras Bog udtrykker Guds suveræne almagt på flere forskellige måder. Tempelkarrene fra Salomos tempel, som Nebukadnesar havde bortført til Babylon, symboliserer Israels åndelige værdier (2 Kong 24:13; 2 Krøn 36:7,10,18; Es 52:11-12; Dan 1:2; 5:1-4; Ezra 1:9-10; 6:5; 7:19; 8:30).

Ligesom jøderne selv, over-lever disse kar eksilet i Babylon og bliver ført tilbage af Sheshbazzar, Zerubbabel og Ezra til det genopbyggede tempel i Jerusalem.

Det er et klart budskab om, at Israels Gud har magt til at bevare sit folks åndelige værdier. De hedenske verdensherskere, som udadtil styrer hele verden, viser sig at være Guds redskaber og tjener hans sag (Se om Kyros 1:1-4; Dareios 6:6-12; Artaxerxes 7:12-26; se også Neh 2:6-8).

Guds stille arbejde. Guds suverænitet kommer ofte til syne igennem dramatiske undergerninger; men i Ezras Bog er der ingen dramatiske undergerninger eller direkte profetier. Alligevel viser Gud sin tilstedeværelse ved at oprejse ledere for sit folk, overstyre omstændighederne omkring dem (7:7, 10,28; 8:18,31) og ved at svare på de troendes bøn (8:18,22,31).

Gud både udvælger og bevarer sit folk. På trods af oprør, nederlag og katastrofer fastholder Gud sin troskab mod Israel.

Slægtsregistrene (2:3-63) var tegnet på, at de hjemvendte jøder tilhørte Abrahams udvalgte slægt, og at alle Guds løfter stadig gjaldt for dem.

I Kristus, som er Guds opfyldelse af det fuldkomne Israel, er alle troende ligeledes blevet del af den udvalgte slægt.

Ezras Bog fortæller om, hvordan en svag men troende og kæmpende kirke kan overleve på trods af samfundsmæssige katastrofer, åndeligt nederlag og aggressiv opposition fra en fjendtlig indstillet verden.

Faren for den troende ligger ikke så meget i ydre omstændigheder, selvom disse kan være svære nok. Den største fare er åndelig sløvhed og tilbøjeligheden til at gå på kompromis med tidsåndens filosofi og moral.

Den bedste måde at bevare et tæt forhold til Gud er at gøre op med synd, så snart det viser sig i ens liv, at vandre dagligt med Gud i hengiven lydighed til ham og at udføre den opgave, som Gud har kaldet en til (kap.3-6; kap.9-10).

Ezras Bog minder os om, at Guds folk ikke kun kan leve af tidligere generationers åndelige oplevelser. Menneskets syndige væsen forplumrer det åndelige liv, og derfor må forholdet til Gud konstant fornyes så den kan forblive levende og dynamisk (5:1-2; 6:16-22; kap.9-10).

Zerubbabel bærer de arvelige gener til Guds kommende Messias. Til trods for at Gud måtte fjerne kongerne fra Davids trone på grund af deres grove overtrædelser og syndige opførsel, gælder de evige løfter om en frelserkonge fra Davids slægt stadigvæk. Dette løfte blev endegyldigt opfyldt i Jesus Kristus (Matt 1:1-17; Luk 1:31; 3:28-38).

Davids-sønnen Zerubbabel førte Israel ud af fangenskab og hjem til det forjættede land, ligesom Moses og Josva havde gjort det før ham. Disse ud-frielse er symboler på Jesu Kristi evige udfrielse af syndere.

Jesus i det Gamle Testamente:

Ofringerne er tegn på Jesu forsoningsværk (Ezra 6:16; 8:35; 10:19; 3 Mos 1-7; Joh 1:17).

Påskefesten (7:9; 8:31) er et symbol på Jesu udfrielse af syndere fra Satans fangenskab. Løvhyttefesten (3:4) peger hen på Kristi beskyttelse af sit folk i deres vandring igennem denne verdens ørkenliv samt på den endelige høst, hvor han for evigt vil samle de troende til sig selv fra alle verdens lande og fra alle tidsaldre (Matt 24:31).

Templets alter er et symbol på korset som det sted, Jesus udførte sin offergerning for mennesker (3:2; Matt. 24:31).

Templets fundament (Ezra 3:10) er et symbol på Jesus Kristus som troens grundvold og hjørnesten (1 Kor 3:10-11; 1 Pet 2:4-8).

Ezra som symbol på Jesus, Guds store reformator. En mand der er oplært i Skrifterne (7:6,10; Matt 22:33,46; Joh 7:46). En troens mand (8:21-22; Hebr 12:1-2). En mand hvis liv var rent og hengivent til Gud (7:25-28). En forbeder for sit folk (Ezra 9:3-15; Joh 17:1-26).

Bogens mest kendte afsnit:

Ezr.1: Kong Kyros' erklæring om frihed

Ezr.3: Gudsdyrkelsen der genoptages i Jerusalem

Ezr.9:6-15 Ezras ydmyge bordsbøn.